

svých palmárních pohledávek, a že banka tento poukaz přijala. Nižší soudy nespátřují v tomto skutkovém ději poukaz podle § 1400 obč. zák. proto, že příjemce poukazu nemůže býti současně zmocněncem poukazatelovým, že žalobce netvrdil, že plná moc udělená mu Arnoštem L-em ho zmocňovala, by jeho jménem poukázal banku k vyplacení 20.000 Kč k vlastním rukám jako příjemce poukazu a že poukázaná banka poukaz nepřijala a pro úřední zákaz vyplacení vkladu ani přijmouti nemohla. Poukaz, by poukázaný plnil třetí osobě, může poukazatel udělit osobně nebo prostřednictvím osoby třetí, zejména zmocněnce (§§ 1002, 1017 obč. zák.). Není zákonitě překážky, by poukazatel nezmocnil příjemce poukazu k udělení poukazu poukázanému. V souzeném případě jest tvrzení takového zmocnění obsaženo v žalobcově přednesu, že mu Arnošt L. vydal depositní lístek, týkající se bankovního vkladu, za současného sdělení hesla a že měl od něho plnou moc. Nebylo třeba, by žalobce výslovně tvrdil, že podle této plné moci byl oprávněn, by poukázal banku k výplatě 20.000 Kč z vkladu Arnošta L-a do svých rukou; to plyne ze skutkového přednesu žalobce, uvažuje-li se o něm po stránce právní. Tím, že byl Arnošt L. v době udělení sporného poukazu ve vyšetřovací vazbě, nepozbyl osobní způsobilosti k tomuto právnímu jednání, neboť ji jest posuzovati výhradně podle občanského práva, jež neobmezuje právní způsobilost osob pro vyšetřovací vazbu. Policejním úředním zákazem, uděleným různým peněžním ústavům, mezi nimi též bankovnímu domu M., by prozatím nevyplácely peněžní vklady Arnošta L-a, nebylo bance znemožněno prohlášení, že poukaz Arnošta L-a přijímá, znemožněno mohlo jí býti jen vyplacení peněz podle poukazu. Neprávem prohlašují proto nižší soudy prohlášení bankovního domu M., jak je obsaženo v dopisu ze dne 24. dubna 1929 za neplatné a neprávem doličují, že v tomto prohlášení nelze spatřiti přijetí poukazu Arnošta L-a, neboť v prohlášení uznává bankovní dům žalobcův nárok na 20.000 Kč ze vkladu Arnošta L-a a zavazuje se, tento nárok splniti, až bude moci vkladem volně, t. j. ne proti soudnímu nebo policejnímu zakazu disponovati. Doslov tohoto prohlášení nevylučuje proto, že šlo o přijetí poukazu ve smyslu § 1400 obč. zák., jež podle stavu věci arcí mohlo býti jen podmíněné, ježto realizaci poukazu překážel policejní zákaz výplaty vkladu Arnošta L-a. Důsledkem svého nesprávného právního stanoviska nezjistily nižší soudy skutkové okolnosti, které by umožňovaly rozhodnutí této rozepře, zejména opomenuly vyšetřiti a zjistiti, jaký poukaz pokud se týče jaké zmocnění udělil žalobci Arnošt L. co do vybrání 20.000 Kč ze svého bankovního vkladu (§ 496 čís. 2 c. ř. s.). Teprve na základě tohoto zjištění bude možno posouditi, o jaký právní poměr mezi žalobcem a Arnoštem L-em skutečně šlo, a zabývati se dalšími námitkami, které žalovaná strana proti žalobnímu nároku uplatňovala.

Čís. 13129.

Prodávatel jest oprávněn žalovati o zaplacení kupní ceny i bez zajištění plnění zboží, jakmile kupitel prohlásil, že zboží nepřijme. Lhostejno, kdy se toto prohlášení stalo.

S hlediska § 1052 obč. zák. stačí, že plnění druhé strany bylo ohroženo v době, kdy smlouva se měla plnit, a není třeba, aby tento stav tu byl ještě v době podání žaloby nebo při ukončení jednání před soudem první stolice.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 874/32.)

Žalobě o zaplacení kupní ceny bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Již při ústním jednání dne 22. května 1931 prohlásil žalovaný, že zboží nechce. Totéž prohlásil v dopise příl. B. Tím byl žalobce sprostěn povinnosti mu zboží dodati nebo jeho dodání zajistiti (§ 1052 obč. zák.) a bylo proto zbytečno prováděti důkaz slyšením stran o tom, že se nestalo ujednání, podle něhož by byl žalovaný povinen zaplatiti tržovou cenu před dodáním zboží (Vorauszahlung), aniž o tom, že žalobce neprojevil ochotu zboží žalovanému dodati nebo je dodati z ruky do ruky nebo proti dobírce tržové ceny. Žalobce byl oprávněn žalovati o zaplacení i bez zajištění plnění zboží se své strany, jakmile žalovaný prohlásil, že zboží nepřijme, ať už to odůvodnil zahájením vyrovnacího řízení, čili nic, a to bez ohledu k tomu, kdy se toto prohlášení stalo. Stačí, že zaplacení se strany žalovaného bylo ohroženo v době, kdy se smlouva měla splnit, netřeba, aby tento stav tu byl ještě v čase podání žaloby nebo v čase ukončení jednání před soudem první stolice. Jest proto lhostejno, že se majetkové poměry žalovaného schválením vyrovnání zlepšily. Žalobce nebyl povinen zboží znovu žalovanému nabídnouti, když, jak žalovaný v dovolání doznal, mu zboží již jednou zaslal a on je žalobci vrátil, ať se to stalo k příkazu vyrovnacího správce, či bez něho.

Čís. 13130.

Není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany. Splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického, nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel.

Tím, že kupitelův plnomocník prohlédl, odmontoval a připravil k přepravě koupené přístroje v prodávatelově továrně, kde zůstaly uchystány, aby mohly býti odvezeny a předány do moci a držby kupitelovy, nedošlo o sobě k odevzdání koupených přístrojů do vlastnictví kupitele ani prohlášením podle § 428 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 1361/32.)

V exekuci proti Karlu S-ovi na tovární nemovitost byly pojaty do příslušenství továrny různé předměty, jichž vyloučení z exekuce se do-